

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Doktorand: Mgr. Michal Štancl
Název disertační práce: Nakládání s majetkem státu
Studijní program: Teoretické právní vědy
Studijní obor: Obchodní právo
Školitel: doc. JUDr. Petr Liška, PhD., LL.M.

Oponent: doc. JUDr. Tomáš Dvořák, PhD.
Pracoviště oponenta: Katedra obchodního práva a Katedra občanského práva Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni

I.

Rozhodnutím děkana Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze prof. JUDr. Jana Kuklíka, DrSc., ze dne 16. 7. 2019, jsem byl jmenován oponentem výše uvedené disertační práce; vzhledem k tomu se podává tento posudek.

II.

Disertační práce byla prověřena antiplagiátorským systémem Univerzity Karlovy v Praze s negativním výsledkem. Ani při vlastním přezkumu práce nebylo zjištěno nic, co by nasvědčovalo podezření z plagiátorství.

III.

Při posuzování každé disertační práce je třeba provést její hodnocení komplexně, tj. ze všech relevantních hledisek.

Disertační práce má celkem 193 (z toho 179 číslovaných) stran (včetně úvodu, obsahu, seznamu literatury, abstraktu a summary), což se jeví být dosti málo se zřetelem k pracím tohoto druhu. Na druhé straně ovšem nelze přehlížet, že pro kvalitu a úroveň disertační práce není rozhodným kritériem její (ne)objemnost, nýbrž obsah, a dále že rozsah disertační práce vyhovuje požadavkům stanoveným v Pravidlech pro organizaci studia na PF UK.

Pokud jde o práci s prameny, nelze přehlédnout, že disertační práce sice obsahuje značné množství použité literatury i dalších pramenů, avšak prakticky vše jsou prameny domácí provenience; cizojazyčný je jediný pramen, a to společná práce I. Kristola a D. Bella, jež byla vstupním editorialem prvního čísla kvartálně vydávaného periodika Public Interest vycházejícího v USA v letech 1965-2005, jež sloužilo k propagaci doktríny neokonzervativismu. Za právnícký spis tento veskrze krátký text označit nelze; je ostatně velmi pochybné, zda v právníckém vědeckém spise má vůbec být užíváno ideologicky předpojatých textů, resp. politických manifestů.

Dále je třeba poukázat na – z pohledu oponenta – patrně nejzávažnější nedostatek, a to na absolutní absenci jakékoliv komparace, která ve spisu není ani naznačena.

Může být předmětem odborné polemiky, zda toto téma je svojí podstatou obchodněprávní povahy. Nepochybně by se našly argumenty, proč jde o téma občanskoprávní nebo správněprávní povahy. Nejvíce racionálním se však v daném kontextu jeví závěr, že jde

o téma interdisciplinární, takže jeho vědecký výzkum pod vlajkou obchodního práva je plně ospravedlnitelný.

Jde-li ovšem o vhodnost a aktuálnost tématu, pak proti tomu nelze mít žádnou námitku. Proběhlá rekodifikace soukromého práva a na ni navazující rozsáhlé zákonné změny vlastní materie nakládání se státním majetkem činí toto téma nanejvýše aktuálním.

Konečně nelze přehlížet, že doktorské studium je studiem nikoliv praktickým, nýbrž vědeckým; vzhledem k tomu by bylo nanejvýš účelným, aby spis obsahoval podstatně větší množství vlastních názorů doktoranda.

IV.

Po věcné stránce jsou k textu následující připomínky:

1. Doktorand v hojné míře využívá judikaturu a řádně ji cituje, ovšem prakticky u žádného judikátu není uveden zdroj, odkud byl judikát převzat.
2. Formální podoba většiny citací knih a časopiseckých statí bezezbytku nevyhovuje žádné z existujících citačních norem; jde o jakousi jejich kombinaci.
3. Rukopis se nezavírá, ale uzavírá (s. 30).
4. Zbytečné jsou doslovné citace zákonných ustanovení (s. 33, 154, 167 aj.). Nepoměrně vhodnější by bylo funkční využití zákonného textu přímo ve vlastním textu disertace.
5. Funkčně zcela zbytečné jsou vnitřní odkazy (např. poznámka pod čarou 126 na s. 39 aj.).
6. Obchodní firma správně zní „Wolters Kluwer ČR“ (s. 42 aj.).
7. Značně problematické je tvrzení, že po novele zákona o majetku státu provedené zákonem č. 51/2016 Sb. došlo k akceptaci nového pojetí věci podle § 489 ObčZ toliko formálně (s. 69). Nepoměrně racionálnější se spíše jeví názor, že se zde opět projevuje neschopnost zákonodárce ke konzistentní legislativní práci (zákonodárcem je zde míněn jak Parlament ČR ve smyslu ústavním, tak ti, kdož připravují texty zákonných osnov, tedy v praxi zejména legislativní aparáty ministerstev a ostatních ústředních správních úřadů).
8. Nepříliš srozumitelné jsou úvahy doktoranda, jak má být postupováno, pokud je stát jediným akcionářem konkrétní akciové společnosti (s. 77). Má-li společnost jediného akcionáře, pak se její valná hromada nesvolává a její působnost vykonává jediný akcionář (§ 12 odst. 1 ZOK). Vzhledem k tomu, že jediný akcionář nemůže mít různou vůli stran jediné otázky (nemůže být „částečně pro a částečně proti“ předloženému návrhu), je zde jednomyslná shoda zástupců všech akcionářských ministerstev nutná a povinná; žádná jiná možnost zde neexistuje. (Stejný závěr platí i pro případ jiného jediného akcionáře než státu.)
9. Pojem „účastník právního vztahu“ je pro oblast soukromého práva jednak věcně chybný, jednak jej soukromé právo in merito nezná (s. 100, 164 aj.).

10. Není příliš vhodné, cituje-li autor prameny podle právních informačních systémů (např. poznámka pod čarou 276 na s. 103). Již od starého Říma platí zásada ad fontes; tedy všude tam, kde to je možné, má jít autor k primárnímu zdroji.

11. Je zjevně nesprávné ignorovat při vymezení pojmu veřejného zájmu veškerou domácí literaturu i judikaturu a omezit se jen na zahraniční mimoprávní článek, jenž sám o sobě je jen přecitováním jiného, staršího pramene (s. 103–105).

12. I pro nakládání s majetkem státu platí princip enumerace státní pretenze (čl. 2 odst. 3 Listiny práv a svobod). Tudíž autorem prezentované stanovisko, podle něhož „co není zákonem o majetku státu zakázáno, je organizačním složkám státu dovoleno“ (s. 118) třeba striktně odmítnout pro jeho nesprávnost.

13. Zápis podle § 19 ZMS není soukromoprávní povahy (s. 127). Jde o zjevně veřejnoprávní institut, na čemž ani konstrukce § 14 odst. 2 vyhlášky č. 62/2001 Sb. nic nemění.

14. Organizační složce státu žádná autonomie nepřisluší (s. 133); úvahy tohoto druhu jsou bezpředmětné. Organizační složka státu je nedílnou součástí státního mechanismu a jako taková je povinna se řídit platným právním řádem ČR.

15. Jako sice nikoliv meritorně chybné, nicméně nepříliš vhodné považuje oponent užití citací toliko internetových stránek (např. s. 137 aj.). Nelze totiž přehlížet, že dojde-li ke změně nebo zrušení citované internetové stránky, bude odkaz reálně nedohledatelný, což u citací tradičních pramenů zpravidla nehrozí; to platí zejména tam, kde lze jít k tištěnému originálu. Na druhé straně je však užívání internetových zdrojů v právní vědě i praxi stále častější, takže v tom nelze shledávat zásadnější závadu.

16. V disertační práci se místy projevuje určitá nedůslednost při citování zákonných ustanovení. Konkrétně střídavé citování zákona č. 218/2000 Sb. jednou jako „ZRP“ a jindy jako „rozpočtová pravidla“ působí podivně (s. 160 aj.).

17. Nevhodně je na některých místech užito pojmu „(ne)jedná“ (s. 163 aj.). Po rekodifikaci soukromého práva nelze přehlížet, že tento pojem by měl být užíván tam, kde jde o právní jednání; naopak tam, kde jde o faktickou činnost, je namístě užití pojmu „(ne)jde“.

18. Partie o postavení státního zaměstnance vyslaného do voleného orgánu obchodní korporace státem (s. 164–167) do předmětné disertační práce jednak nepatří systematicky (disertační práce je o nakládání se státním majetkem, nikoliv o právu obchodních korporací nebo o pracovním právu), jednak jde o text příliš povrchní vzhledem ke složitosti tohoto tématu.

19. Obchodní zákoník není neplatný, nýbrž zrušený (s. 168).

V.

Jazykově je disertační práce na solidní úrovni, byť některé formulace nejsou vždy právě optimální (např. „stát se jejich členem může stát“; „vznikla škoda tertiovi“ – s. 167).

Překlepy nebo jiné drobné písařské apod. chyby jsou vcelku ojedinělé [např. „(§ odst. 2)“ – s. 75; tečka před závorkou uprostřed věty – s. 104].

Úprava disertační práce je jinak v souladu s obvyklými požadavky kladenými na disertační práce.

VI.

Doktorandovi se předkládají následující otázky k obhajobě:

1. Jaký je doktorandův názor na otázku (ne)retroaktivity zdanění tzv. církevních restitucí?
2. Jaké konkrétní legislativní změny nakládání s majetkem státu by doktorand pokládal za vhodné a užitečné?

VII.

Po celkovém posouzení předložené disertační práce jsem dospěl k závěru, že předložená disertační práce – byť s řadou výhrad a připomínek výše uvedených – splňuje požadavky kladené na disertační práce.

Se zřetelem k výše uvedenému proto disertační práci Mgr. Michalu Štanclovi doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertačních prací.

V Plzni, dne 14. srpna 2019

doc. JUDr. Tomáš Dvořák, PhD.